

so se na prirodne pojave, ter nazivali: prosinee (solnce prosijo), sušec ali brezen ip gruden (grudnat), dalje na cerkveno leto: svečan. Ponajveč imen pa se ozira na poljedelstvo: mali traven, veliki traven, rožni cvet (rožnik), mali srpan, veliki srpan, kimavec, vinotok in listopad. Žal, da mi njihovi sinovi tudi v tem ne posnemamo svojih očetov!

Narodno gospodarstvo.

Na naslov uprave in ravnateljstva Dolenjske železnice.

Ker je naša svoječasnica, indirektno izražena prošnja ostala „direktno“ nerešena, dovoljujemo si danes tisto, pa to pot direktno na pristojno mesto ponovno nasloviti.

Gospod avtor naših člankov „Dolenjska železnica“, neka jako odlična in vplivna oseba iz Dolenjske, je očrtal svoječasnica v enem teh svojih člankov vnebovpijoče nedostatke pri zvezi osebnega prometa železnične proge Novomesto-Ljubljana. Navajal je posamezne odhajajoče in prihajajoče vlake, ki so zlasti za trgovinski promet na pol mrtvo dete. Ni nobenega pravega časovnega razmerja, ki bi odgovarjalo lokalnim potrebam ne samo Novega mesta, marveč cele ostale Dolenjske.

Ker smo od omenjenega gospoda ravnokar prejeli zagotovilo, da bo svoje prekinjene članke o naši Dolenjski železnici zopet nadaljeval, mu rade volje prepuščamo med drugim tudi svoje tehtne razloge glede železnične zveze posameznih vlakov. Med tem bodi nam dovoljeno, omeniti dveh največjih hib v rečenem smislu.

Popoldne pride osebni vlak nekako 4:11 v Novomesto. Pošta se raznaša okrog 5. ure; poštnemu uradu se tozadevno ne more ničesar očitati. Pač pa moramo opravičeno vprašati, zakaj se je od merodajne železnične strani odredilo, da se vrne tisti vlak že ob 5:25 nazaj, torej po komaj 1 uri diference med prihodom in odhodom vlaka.

Da ne vpoštevamo opetovano se ponavljajočih slučajev privatnih oseb, računam le s slučajji, ki se pojavljajo pri trgovinah in obrtu skoro vsaki dan redno. V sredi mesta bivajoči trgovci ali obrtniki dobi nujno važno korespondenco, katera zahteva nujne rešitve. Pismonoša mu jo dostavi okrog 5:30; pa recimo, da ima svoje predalo na pošti in hodi sam po svojo korespondenco, je pred 5. uro ne more dobiti. Če gre vlak že 5:25 iz Novega mesta, četrte ure oddaljenega kolodvora, je nemogoče pošto še pravočasno oddati za večerni vlak. Čakati mora do drugega dne zjutraj, in le-tega vlaka pošta se raznaša, kolikor znano n. pr. v Ljubljani, šele ob 2. uri popoldne. Taka zveza pri trgovinskem prometu nikakor ne odgovarja. Ako hočejo novomeški interesenti, da gre njihova korespondenca še tisti dan naprej, mora biti pošta že ob 4. uri popol., najkasneje pa 4:30 gotova in na pošti oddana. Za vse, kar se pozneje pripeti, se pravi ali brzojaviti, ali na vlak drugega dne čakati. —

Ali preidimo k drugemu slučaju. Pridejo s pop. vlakom tuji v mesto, bodisi od blizu kje od Trebnjega, ali od kje drugje, imajo nujno opraviti v mestu, pa bi se radi vrnili še tisto noč nazaj. Ni mogoče. Večerni vlak je med tem že davno med potjo proti Ljubljani.

Toda naj bo že človek tako ali tako prizadet, vsakdo se vpraša: ali je neobhodno potrebno, da odide prvi in zadnji večerni vlak že ob pol 6.? Ali je od tega vlaka odvisna morda kaka druga železnična zveza na glavni progi v Ljubljani? Ali se je pri določitvi te zveze vpoštevata kaka druga udobnost v prilog potujočega občinstva?

In slednjič, ali je železnična zveza za to, da služi le določitvam samovolje železnične uprave, ali je ves železnični promet v prvi vrsti posvečen in namenjen le interesom javnega prometa in v korist potujočega občinstva?

Bog ve, da se ne maramo prepirati z gospodi pri železnični upravi; mogoče, da česar potrebujemo in česar imamo pravico zahtevati, dosežemo tudi na drugi način. Dovoljeno nam bodi torej, da na ta stavljena vprašanja kratko pa stvarno odgovorimo:

1. Nikakor ni neobhodno potrebno, da gre večerni vlak veliko pred časom iz Novega mesta, ker ta vlak tudi na glavni progi v Ljubljani nima prav nobene železniške zveze. Če bi prišel eno uro pozneje, k večjem s prvim brzovlakom na Dunaj ali z osebnim vlakom ob 10. uri na Gorenjsko.

2. Druge udobnosti pri tej zvezi se ni moglo upoštevati, ker n. pr. za gledališče je eno uro prepozno. Sicer pa Novomeščani nismo taki strastni gledališki obiskovalci.

3. Kakor vse kaže, torej ne samo ta nedostatek, se železnična uprava za na tej progi potujoče občinstvo prav malo briga. Sicer bi potniki na Grosupljem ne zaostajali na kolodvoru, dočim jim vlak „piha“ v Novo mesto, in bi imeli v Novem mestu vsaj tako obširno skladišče, kakor jih drugje vidimo v navadni vasi in sicer bi bili vlaki tako urejeni, kakor to zahtevajo prometni interesi lokalnih razmer in potreb, in ne tako, kakor jih hočejo imeti merodajni faktorji železnične uprave.

Prosimo torej, naj se tu označeni zadevi posveča prepotrebna pozornost in naj se nam prihrani vsaka tozadevna nadaljna, nam gotovo ne ravno ljuba polemika.

Belokrajina.

Belokrajina, nje prebivalci in njih šege.

(Dalje).

„Mladi sin sodnikov se je stisnil boječe poleg svojega očeta, ko le ni bilo pogumnega škriča nazaj. Slišal je neko kričanje, ki ga je pa le še bolj strašilo, in tako si je želel v strahu, da bi bil raje doma v topli postelji, nego tu na prostem pod milim nebom. Nič mu ni bilo za širni razgled raz Vrha, samo želel si je, da bi že zginila gosta megla in črna noč ter bi se naredilo svitlo jutro. V strahu je zaspal. Kaj se mu je sanjalo, ni stari očanec povedal, kaj dobrega pa gotovo ne.

Komaj je posvetilo jutro skozi vejevje, je odprl škrič plaho oči in počasi stopal po rosnih tleh na kraj, kjer je spal stari sodnik. Hodil je že dolgo, pa vendar ni prišel iz gozda na plano. Naposled je prišel na slabouhojeno stezo. Obrnil se je po tem gozdnem potu in res po kratkej hoji prišel do neke votline. Tu se je končala pot. V podzemsko jamo si ni upal, ker se je bal, da bi bila stanovanje kakega Gorostaza ali Vukodlaka, in pri tej misli je skoraj pobegnil. Tu pa je stal nakrat pred njim častitljiv mož v slabi, strgani puščavniški obleki. Bil je puščavnik Iguman, ki je pobegnil tusem pred svetom in iskal miru med golimi stenami pod zemljo. Ta ga je ogovoril prijazno in ga povabil v svoj podzemski hram. Dal mu je piti kozjega mleka in jesti sira, kos suhega kruha, ki so ga pobožnemu preroku prinesli bogaboječi Gorjanci. Medtem ko je gladni škrič slastno goltal in edel, ga je povprašal sveti mož, če ne želi zelišč ali drugih zdravil. Nakar mu je razodel škrič vse, kaj in kako se je zgodilo z njim.

Medtem se je vzdramil stari sodnik in vzbudil tudi sina. Zelo sta se čudila, kje je škrič in kaj naj pomeni ta gosta megla. Stari je počasi vstal in stopil nekoliko naprej. A odskočil je plaho nazaj, ker je bil zagazil globoko v vodo. Še bolj čudno se mu je zdelo, da bi bilo tu kaj vode, ko je prejšnjo noč ni bilo. Zato je preiskal skrbno vse kraje in naposled uvidel, da je sredi skalnatega otočiča na globokem jezeru. Poskušal je vse okroginokrog, pa zaman. Mislil je le, kako bi moglo nastati kar čez noč jezero. Vsedel se je nazaj in zaoril čisto s svojim debelim glasom prav po gorjanski. A nihče mu ni odzval, njegov glas se je slednič izgubil v megleni daljavi. Začelo ga je skrbeti in naposled sta začela s sinom glasno moliti za rešitev — menda je molil prvič v življenju in zopet nikoli več. —

Škrič je v dolgih potezah razodel vse puščavniku. Ta ga je kmalu razumel, vzel v roke kratko palico in črne bukve ter tako obložen odšel s prestrašenim škricom na mesto. Dolgo sta hodila vedno navzgor in solnce se je nagibalo že proti zatonu. Po mučnej hoji sta vendar prišla do meglene jezera, ki je nemirno bu-

talo s svojimi valovi ob skalne stene. Puščavnik je odprl črne bukve, govoril resno neke nerazumljive besede, da jo postajalo škriča strah. Sedaj je mahnil čudni mož trikrat s palico po zraku in naredil križ čez jezero. Strašanski polom in gromenje je bilo čuti, tla so se začela tresti in gosti bliski so švigali semtertja po črnej megli. Škrič je padel strahu na kolena pred čarovnika, ki je zakričal nad njim: „Ne hodi in ne moti duhov po noči vrh hriba!“ Potegnil je hud veter in odnesel škriča v dolino. Tu se je vzdramil prestrašeni škrič in zagledal poleg sebe sodnika in njegovega sina. Debelo so se spogledali. Starcu so osiveli vsi lasje strahu in bojazni. Trepetaje so jo ubrali vsi trije proti mestu in bežali, kar so jih nesle noge. Med potjo je pripovedoval sin, koliko strahu sta užila sredi jezera in kako se je začela mahoma voda vzdigovati in gosti bliski in peklenke pošasti so se metale po njej. Nato je potegnil veter in ju odnesel tja, kjer so se srečali. Sodnik se ni upal nikdar več na Vrh in tudi drugi meščanje ne in pošasti na Vrhu so imele dolgo mir pred nadležnimi hribolazci.“ (Dalje prih.)

Novi potresi. Iz Kostanjevice se nam poroča: Komaj smo prestali zadnji močni potres 2. t. m., že nas je presenetil novi še močnejši. V noči od 10.—11. t. m. smo imeli kar tri potrese. Prvi najhujši je bil ob 11. uri 4 minute ponoči. Pojavil se je v dveh sunkih, katerih prvi se je ponekod tako močno pojavil, kakor bi se bil top sprožil. Drugi je bil lahkejši. Nato se je pojavil ob 4. uri zj. drugi in 6:10 zj. tretji sunek, trajajoč več sekund. Smer severovzhodna proti jugozapadu. — Slična poročila so nam došla tudi iz drugih krajev vzhodne Dolenjske. Pri nas v Novem mestu, kakor že zgoraj povedano, se je občutil prvi ob 11:12 ponoči in sicer na nekaterih krajih jako občutno. — Hud potres so imeli dalje na Dunaju in na Ogrskem dne 10. t. m. ob 12:10 ponoči. Najhujši je bil v vzhodni Ogrski ob malih Karpatih okrog Presburga, zlasti v kraju Neutra, kjer se je baje več hiš in ena cerkev razrušila. — Po vseh teh poročilih se da sklepati kolikor toliko zanesljivost naših, v 1. števil. „Dolenjca“ omenjenih opazovanj, katere smo pred tednom ravno za vzhodne ozir. severovzhodne kraje domnevali. Z njimi je pridobila trdna tla tudi teorija opazovanja, katerega svoječasnica obrazložimo v člankih „naša zemlja in zem. potresi“, na kar svoje čitatelje že naprej opozarjamo.

Kaj je

Gazolin?

Najlepša, najvarnejša, najcenejša luč.

Kje se dobi

Gazolin?

Pri tvrdki **Franc Kenda**, prej **Franc Perko** v **Novem mestu**, glavnem in edinem zastopniku za Dolenjsko.

Anton Hočevar

tovarnar usnja ~ Novo mesto

priporoča vsem p. n. trgovcem
z usnjem svoj lastni izdelek

domačih podplatov

ter vsake druge vrste usnja.